

Брюксел, 29.4.2020 г.
COM(2020) 179 final

2020/0071 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива (ЕС) 2016/797 и Директива (ЕС) 2016/798 по отношение на удължаването на срока за тяхното транспониране

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Предложението е част от спешните мерки, приети от Комисията в отговор на извънредната ситуация, предизвикана от избухването на пандемията от COVID-19.

По изключение Директива (ЕС) 2016/797 и Директива (ЕС) 2016/798 от техническия стълб на 4-тия законодателен пакет в областта на железопътния транспорт предоставят на държавите членки два срока за транспониране по избор¹ — 16 юни 2019 г., или след уведомяване на Комисията и Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз — 16 юни 2020 г. Само 8 държави членки транспонираха двете директиви през 2019 г. (BG, FI, FR, GR, IT, NL, RO, SI).

В контекста на пандемията от COVID-19 повечето от останалите 17 държави членки поискаха удължаване на срока за транспониране, заявявайки, че няма да успеят да завършат необходимото законодателство преди 16 юни 2020 г.

Предвид извънредните обстоятелства е напълно разбираемо, че окончателното транспониране може да се окаже невъзможно преди 16 юни 2020 г. От съществено значение е да се осигури правна яснота и сигурност, по-специално за железопътния сектор и предприятията, които са основните бенефициери на четвъртия законодателен пакет в областта на железопътния транспорт. Избухването на пандемията от COVID-19 съвпадна с последния етап от приемането на националните мерки за транспониране. Все пак би следвало държавите членки да могат да приключат процеса в рамките на допълнителен срок от три месеца. Затова Комисията счита едно кратко отлагане с три месеца за уместно.

В съответствие с Директива (ЕС) 2016/797 и Директива (ЕС) 2016/798 са приети редица актове за изпълнение и делегирани актове. В тях са въведени съответни преходни разпоредби и дати за влизане в сила, съобразени с двата срока за транспониране. Комисията ще предложи пакет от изменения на актовете за изпълнение, за да ги приведе в съответствие с удължаването на сроковете за транспониране, след приемането на предложената директива. Съществуващата процедура, посочена в член 6 от Директива (ЕС) 2016/798, не би позволила съответните делегирани актове² да бъдат своевременно приведени в съответствие с удължаването на сроковете за транспониране. Поради това в предложението се предвиждат правно основание и опростена процедура за по-нататъшно привеждане в съответствие. Това ще осигури съгласувана правна рамка и съгласувано прилагане на техническия стълб на четвъртия законодателен пакет в областта на железопътния транспорт.

¹ Член 57 от Директива (ЕС) 2016/797 относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Европейския съюз и член 33 от Директива (ЕС) 2016/798 относно безопасността на железопътния транспорт.

² Делегиран регламент (ЕС) 2018/761 на Комисията от 16 февруари 2018 г. за определяне на общи методи за безопасност, отнасящи се за надзор от националните органи по безопасността след издаването на единен сертификат за безопасност или на разрешение за безопасност в съответствие с Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1077/2012 на Комисията (ОВ L 129, 25.5.2018 г., стр. 16).

Делегиран регламент (ЕС) 2018/762 на Комисията от 8 март 2018 г. за установяване на общи методи за безопасност във връзка с изискванията към системата за управление на безопасността съгласно Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1158/2010 и (ЕС) № 1169/2010 на Комисията (ОВ L 129, 25.5.2018 г., стр. 26).

Това не е инициатива по линия на Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT).

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Предложенията са в съответствие с общите спешни мерки, които Комисията предприема, за да смекчи и преодолее отрицателните последици от пандемията от COVID-19.

Приемането на тези мерки е от съществено значение за осигуряването на непрекъснатостта на превоза на стоки и хора.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Ефективното функциониране на вътрешния железопътен пазар, свободното движение на основни стоки, пътници и персонал, както и свързаните услуги зависят от икономическите резултати на железопътните предприятия, управителите на инфраструктура и железопътния сектор, както и от наличието на добре функционираща правна и административна рамка. Отрицателните икономически последици на настоящата пандемия от COVID-19 биха могли да застрашат финансовото здраве на железопътните предприятия и на управителите на инфраструктура и да имат сериозни отрицателни последици за транспортната система и икономиката като цяло.

Комисията разработи концепция за „зелени ленти за преминаване“, за да запази границите отворени за товарните превози и да намали закъсненията в движението. Издадени бяха насоки за правата на пътниците, които ще бъдат актуализирани допълнително с оглед на по-нататъшните допълнителни промени в цялостната ситуация.

Изменението на директивите има за цел да даде отговор на основните опасения в настоящия момент на държавите членки, железопътните предприятия, управителите на инфраструктури и железопътния сектор и поради това е от изключителна важност.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящата инициатива е член 91, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Целта на предложението не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, тъй като те са обвързани от разпоредбите за транспониране, посочени в директивите, и не могат да ги изменят едностранно. Тази цел може да бъде постигната само чрез изменение на самите директиви от страна на съзаконодателя.

- **Пропорционалност**

Предложението е пропорционално на проблемите, възникнали в резултат на кризата, и не излиза извън рамките на необходимото за постигане на целта за смекчаване на въздействието на настоящата пандемия от COVID-19 за целите на транспонирането на директивите.

- **Избор на инструмент**

За да постигне правният инструмент своята цел, неговата форма следва да е същата като тази на изменяните актове. Основната цел на предложението е да се измени крайният срок за транспониране, както бе поискано от държавите членки.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Това е спешна мярка, породена от внезапното и непредвидимо избухване и разпространение на вирусното заболяване COVID-19. По тази причина мярката не е от значение за Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка и не е извършена последваща оценка.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предвид спешния характер на въпроса не беше възможно провеждането на официална консултация със заинтересованите страни. Независимо от това и органите на държавите членки, и заинтересованите страни призоваха Комисията да приеме предложение за подходящи мерки в контекста на директивите.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Както беше обяснено, подходящото събиране на експертни становища не беше възможно поради неотложния характер на ситуацията. Спешните мерки на Комисията са взети въз основа на научните доказателства за развитието на епидемиологичните обстоятелства.

- **Оценка на въздействието**

Предвид спешния характер на ситуацията не беше възможно извършването на оценка на въздействието.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Няма отражение върху основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не се прилага.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

За да се гарантира правилното прилагане на предложената мярка, което ще има също пряко въздействие върху правната яснота за железопътния сектор, Комисията предлага да се въведе клауза за уведомяване от страна на държавите членки, които решат да се възползват от удължаването на срока за транспониране до 16 септември 2020 г.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива (ЕС) 2016/797 и Директива (ЕС) 2016/798 по отношение на удължаването на срока за тяхното транспониране

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 91, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В съответствие с член 57, параграф 1 от Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета³ и член 33, параграф 1 от Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета⁴ държавите членки трябваше да са въвели до 16 юни 2019 г. необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят със съответните разпоредби на директивите. Независимо от това съгласно член 57, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/797 и член 33, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/798 държавите членки имаха възможност да удължат срока за транспониране с една година.
- (2) Седемнадесет държави членки уведомиха Комисията и Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз („Агенцията“) за удължаването на срока за транспониране на директиви (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2016/798 до 16 юни 2020 г.
- (3) Поради извънредната и непредвидима ситуация, породена от избухването на пандемията от COVID-19, някои от тези държави членки изпитват затруднения да завършат законодателната дейност в рамките на срока за транспониране и поради това има риск да не се спази този срок. Подобно развитие би създавало

¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³ Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Европейския съюз (преработен текст), (ОВ L 138, 26.5.2016 г., стр. 44).

⁴ Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно безопасността на железопътния транспорт (преработен текст) (ОВ L 138, 26.5.2016 г., стр. 102).

правна несигурност за железопътния сектор, националните органи и Агенцията по отношение на законодателството, приложимо в областта на безопасността и оперативната съвместимост на железопътния транспорт. Неспособността на някои държави членки да транспонират директивите поради пандемията от COVID-19 има неблагоприятни последици за железопътния сектор.

- (4) От съществено значение е да се осигури правна яснота и сигурност за железопътния сектор, като се позволи на държавите членки, когато е уместно, да продължат да прилагат след 16 юни 2020 г. за ограничен период от време Директива 2004/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁵ и Директива 2008/57/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶.
- (5) Тъй като избухването на пандемията от COVID-19 съвпадна с последния етап от приемането на националните мерки за транспониране, на държавите членки следва да се предостави допълнителен срок от три месеца за завършване на процеса на транспониране.
- (6) Сроковете за транспониране на директиви (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2016/798 следва да бъдат удължени с три месеца до 16 септември 2020 г. Датите за отмяна на Директива 2004/49/ЕО и Директива 2008/57/ЕО, посочени съответно в член 58 от Директива (ЕС) 2016/797 и член 34 от Директива (ЕС) 2016/798, следва да бъдат коригирани съответно.
- (7) Въз основа на Директива (ЕС) 2016/798, която отразява предишните срокове за транспониране, бяха приети редица делегирани актове. Тези актове трябва да бъдат приведени в съответствие с новия срок за транспониране в настоящата ситуация. Когато е необходимо изменение на делегиран акт поради наложителни причини за спешност, следва да се предвиди опростена процедура.
- (8) Директиви (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2016/798 следва да бъдат съответно изменени.
- (9) За да се създадат условия за незабавното прилагане на предвидените в настоящата директива мерки, тя следва да влезе в сила в деня след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Директива (ЕС) 2016/797 се изменя, както следва:

- 1) В член 57 се вмъква следният параграф 2а:

„2а. Държавите членки, удължили срока за транспониране в съответствие с параграф 2, могат допълнително да го удължат до [16 септември 2020 г.]. Техните мерки за транспониране се прилагат от тази дата. Тези държави членки

⁵ Директива 2004/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно безопасността на железопътния транспорт в Общността и за изменение на Директива 95/18/ЕО на Съвета относно лицензирането на железопътните предприятия и Директива 2001/14/ЕО относно разпределяне на капацитета на железопътната инфраструктура и събиране на такси за ползване на железопътната инфраструктура и за сертифициране за безопасност (Директива относно безопасността на железопътния транспорт) (ОВ L 164, 30.4.2004 г., стр. 44).

⁶ Директива 2008/57/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Общността (ОВ L 191, 18.7.2008 г., стр. 1).

уведомяват Агенцията и Комисията за това най-късно един ден след влизането в сила на Директива (ЕС) 2020/... .“.

- 2) В член 58, първа алинея
„16 юни 2020 г.“ се заменя с „16 септември 2020 г.“.

Член 2

Директива (ЕС) 2016/798 се изменя, както следва:

- 1) Вмъква се следният член ба:

„Член ба

Привеждане на ОМБ в съответствие с преразгледаните срокове

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 27, параграф 7 за съгласуване на датите на прилагане на делегираните актове, приети съгласно член 6, параграф 6, със срока за транспониране, посочен в член 33, параграф 2а.“.

- 2) В член 27 се добавя следният параграф 7:
„7. Чрез дерогация от параграфи 1—6 правомощието да приема делегирани актове по силата на член ба се предоставя на Комисията от [датата на влизане в сила на Директива (ЕС) 2020/...] до [16 септември 2020 г.]. Прилага се процедурата, предвидена в член 27а.“.
- 3) В член 27 се добавя следният параграф 8:
„8. Чрез дерогация от параграфи 2—6 и без да се засяга параграф 7, когато това се налага поради наложителни причини за спешност, към делегираните актове, приети съгласно настоящия член, се прилага процедурата, предвидена в член 27а.“.
- 4) Вмъква се следният член 27а:

„Член 27а

Процедура по спешност

1. Делегираните актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, докато не бъдат представени възражения в съответствие с параграф 3.
 2. Веднага след като Комисията приеме делегиран акт в съответствие с настоящия член, тя уведомява едновременно Европейския парламент и Съвета за това и посочва причините за използването на процедурата по спешност.
 3. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 27, параграф 6. В такъв случай Комисията отменя акта незабавно след нотифицирането на решението на Европейския парламент или на Съвета, с което се представят възражения.“.
- 5) В член 33 се вмъква следният параграф 2а:

„2а. Държавите членки, удължили срока за транспониране в съответствие с параграф 2, могат допълнително да го удължат до [16 септември 2020 г.]. Техните мерки за транспониране се прилагат от тази дата. Тези държави членки уведомяват Агенцията и Комисията за това най-късно един ден след влизането в сила на Директива (ЕС) 2020/... .“.

- б) В член 34, първа алинея
„16 юни 2020 г.“ се заменя с „16 септември 2020 г.“.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила в деня след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател